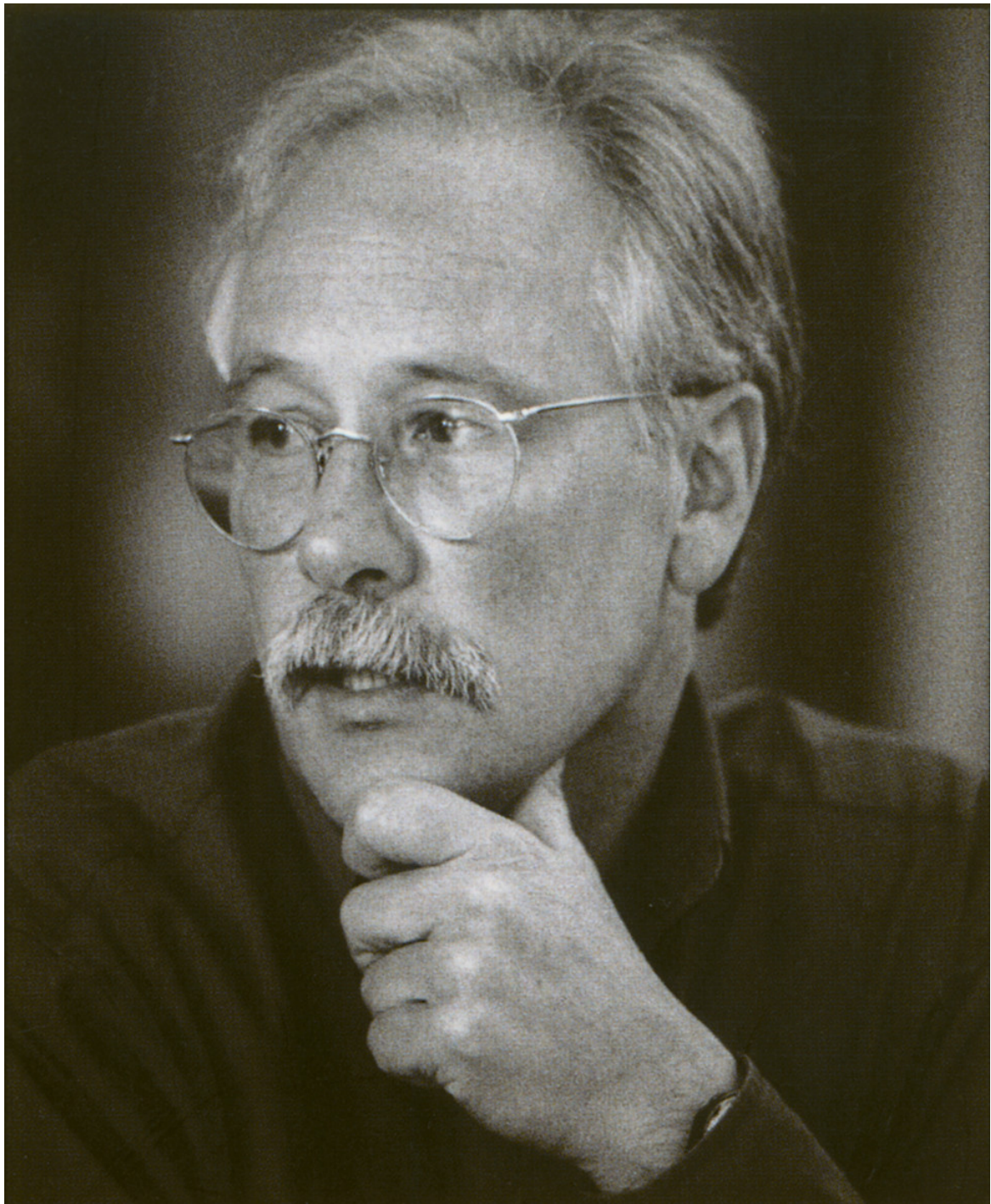

Kultur / **Bøger**

Det spøger i melankolien

W.G. Sebald. Foto: Tiderne Skifter

ANMELDELSE / 14.12.16

Den tyske forfatter W.G. Sebald blev født i 1944 i en lille landsby i det sydlige Tyskland – på kanten af et af Europas mørkeste kapitler. Dette mørke kaster sig som en melankolsk skygge gennem hele Sebalds produktion

Victor Boy Lindholm

I *Campo Santo*, der er udkommet på Tiderne Skifter, får læseren det sidste fragment af Sebalds romanvirksomhed og en samling af hans litterære artikler og essays. Romanfragmentet påbegyndes, som mange andre Sebald-fortællinger, med et jeg, der til forveksling ligner Sebald, og som taler med en utrolig viden om sin tid. Jeget vandrer rundt på Korsika i fodsporene på Napoleon. Han vil skrive om modernitetens Europa, og ambitionen er at brede denne fortælling ud fra Napoleons fødeø. Sebald blev dog aldrig færdig, fordi hovedværket *Austerlitz* tog hans opmærksomhed. Men *Campo Santo* bærer det samme smertepunkt i sig, en konstant forhandling med fortiden og et begær efter at komme overens, ikke bare med historien, men også med de døde. Derfor er fragmentets bedste dele også der, hvor han skriver om den korsikanske dødekult: »Indtil for nylig var der mennesker, som havde set et blegt lys skinne over et hus, hvor nogen kort efter døde, som havde hørt en hund gø uden grund eller en vogn knirke, da den efter midnat standsede foran en port, eller lyden af en tromme ude fra den mørke *maquis*. Dér, i dette store rum, der var så godt som uberørt af mennesker, opholdt de dødes herskare sig, og derfra marcherede de frem for at sikre sig den andel af livet, som tilkom dem, klædt som de var i de dødes broderskabs flagrende gevandter eller i brogede uniformer som musketerer, der var faldet i slagene ved Wagram og Waterloo.« Sebald er ikke bare optaget af historiens spøgelse, men også af en slags affortryllelse af det moderne samfund og den medfølgende fremmedgørelse overfor ikke bare fortiden, men også døden selv.

Bogens anden del fylder mest. I Sebalds essays følger vi ham i udviklingen fra akademiker til kritisk melankoliker, en skrap og udpegende forfatter, der beretter om sit hjemlands fortid. Han skriver bredt om sine yndlingsforfattere Bruce Chatwin, Vladimir Nabokov og Franz Kafka. Skarpest er *Med en nattefugls øjne* om den østrigske forfatter Jean Améry, der ifølge Sebald som den første tog ansvaret på sig og skrev om Anden Verdenskrigs rædsler. Sebald mente ikke, at 50'ernes forfattere havde skrevet om, hvordan et samfund kunne falde i fascismens arme, eller for den sags skyld om, hvilket moralsk efterspil, dette havde for de overlevende. Améry skrev som østrigsk assimileret jøde om, hvordan han blev et menneske, der ikke længere var en del af fællesskabet, hvordan han blev udstødt af nationen: »Jeg var et menneske, der ikke mere kunne sige 'vi', og som stadig sagde 'jeg' af gammel vane, selvom jeg ikke mere følte mig i besiddelse af mig selv.« Beskrivelsen af det statsløse som et tab af identitet, og ikke bare identitet, men som et tab af jeget, er typisk for Améry. Det, der skete i det Tredje Rige var en mærkning af mennesker, hvor man opløste det, der gjorde dem til individer, nemlig deres evne til at kunne identificere sig selv som et jeg, og som et jeg, der var en naturlig del af et fællesskab.

Campo Santo er ikke stedet at starte, hvis man aldrig har læst Sebald. Dertil er hans komplette romaner for gode, men det er et indblik i den læsning, der gjorde Sebald til ikke bare en stor forfatter, men også en stor essayist, rejsebeskriver og historisk fortæller.

FAKTA

W.G. Sebald

Campo Santo

299,95 kr., 246 kr.

Tiderne Skifter

